

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

7DE ÅRG.

DEN 21 JANUARI 1906.

N⁰ 17

OBS. Återgivande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskildt medgivande förbjudes. **OBS.**

INNEHÅLL: Carl Wahlund. — Tunnelraset vid Uddevalla. — Hedersgåfva. — Nyheter i zoologiska riksmuseum. — Ny föreläsningens verksamhet i Sverige. — En intressant jämförelse mellan ett par fartygsmaskiner. — 1906 års riksdag. — "Conny". — Divornas toalettbekymmer. — Nordpolsfarare? — Det härjade Moskwa. — Fallières. — "Hans näsduk" af Rut. — Veckans porträttgalleri. — Från svenska scenen. — Svensk folkdans till Amerika.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1906.

Foto Dahlgren, Upsala

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Sölm—Gbg

CARL WAHLUND.
PROFESSOR.

Under hela förra århundradet har, som bekant, ett märkvärdigt rikt kulturlif frodats omkring ässjorna och masugnarna uppe i Värmlands skogar, vid dess väna insjöar och på dess soliga näs. Hvarför ett sådant kulturområde uppstått just här, är svårt att säga, men det är ett faktum som bevisar sig själf genom några af vår odlingshistorias största namn alltifrån 1800-talets gryning intill våra sena tider. När man läser minnesanteckningarna och breven, förstår man, i hvilken drivande jord och luft de stora personligheterna växt, men hur myllan blifvit såpass djup och atmosfären fått en sådan värme just här i detta fatiga och aflägsna svenska landskap, förblir till en del oförklarad. De timpliga ägodelarna gingo ofast lika fort som de kommo, och ur någon synnerligen gammal rikedom och häfd har sålunda det starka andliga lifvet ej kunnat spira lika litet som ur någon kraftig beröring och växelverkan med främmande landsmäniskor och trafik. Vi veta hvilka skatter af antik och fransk klassisk litteratur Myhrmans bibliotek kunde bjuda den unge Tegnér. Men detta var mindre underligt, då de grekiska och romerska auktorernas studium dock har gamla anor i vårt land och den franska upplysningstidens och det stora seklets skriftställare just varit eller voro på högsta modet och särskildt slogo varaktigare ned i vårt folk än kanske någonstädes utom Frankrike. Märkvärdigare är, att stänk af det sydligaste Europas renässansvitterhet kunde hitta väg upp till de värmländska brukspatronernas bokhyllor så tidigt som faktiskt blef fallet, d. v. s. ej långt efter det nyromantiken beredt marken för densamma. Ha värmländingarna äfven i sin forna afskildhet haft den lynnets liflighet gemensam med de gamla gallerna, hvilken gjorde dem namnkunniga som ifriga spanare och spöjare efter allt nytt och främmande?

Det är sålunda måhända ingen blott tillfällighet, att detta landskap utom alla sina diktare och hädaforskare äfven fostrat två af vårt lands förnämsta språkmän på det romanistiska området, nämligen professorerna P. A. Geijer och Carl Wahlund i Uppsala. Den senare har i dagarna fyllt 60 år, och det är närmast af denna anledning som H. 8. D. här återgitver hans bild och några data ur hans lif.

Professor Wahlund är född 1846 i Kristinehamn. Föräldrarna voro brukspatronen Gustaf Wahlund och hans hustru, född Vester, också af bruksägaresläkt. Efter att ha genomgått högre allmänna läroverket i Örebro, blef Carl Wahlund student i Uppsala 64. Då ägnade han sig åt studiet af de romanska språken och företog under det oroliga krigsåret 1870 en 6 månaders resa i Frankrike, Tyskland, England, Italien och Spanien. 1873 tog han fil. kand.-examen och blef två år senare graderad och docent i franska språket. Dessförinnan hade han ånyo uppehållit sig en längre tid i Frankrike och följande år reste han åter dit samt vistades hela läsåret vid universitetet i Paris. Sedermera har han alltjämt genom ofta upprepade och ibland årslånga studiebesök i det romanska språkområdets centralland, men äfven annorstädes i Europa vidmakthållit och utvidgat de personliga förbindelser han knutit och den vetenskapliga och praktiska utbildning han förvärfvat i sitt ämne. Vid åtskilliga tillfällen har han dessutom eller samtidigt representerat Uppsala universitet vid franska lärdomsstatens minnesfäster och högtider, såsom vid Nya Sorbonnes invigning 1889, vid jubileerna i Montpellier 90, Caen 94 och Lille 95.

Hemma i Uppsala började han sin undervisningsverksamhet läraret 78—79 dels som hufvudlärare i franska vid högre allmänna läroverket för flickor dels som föreståndare för universitetets romanska semina-

rium. Det senares öfningar har han äfven ledd under flera följande läsår eller terminer, hvarjämte han vid olika tillfällen varit förordnad att upprätthålla examinationen i romerska språk under ordinarie professors tjänstledighet.

Det är dock icke i främsta rummet som undervisare professor Wahlund gjort sin betydelsefulla insats i den romanska filologien, utan det är som vetenskaplig författare och utgivare. Med den generation han tillhör bröt den nyfilologiska riktningen, hvars lösen framför allt är metod eller källkritik, igen inom vårt lands vetenskapliga lif, och en hel rad af unga krafter på detta och närsläktade områden bragte den till slutlig seger och en lysande blomstring i Uppsala. Vi ha redan nämt P. A. Geijer. Från samma bygder härstammar, den nordiska språkforskningens stormästare i vårt land, Adolf Noreen, som jämte Schüeck och Lundell bildar ett långt utom Sverige känt och berömdt klöfverblad. På det romanska området må vid sidan om Wahlund erinras om hans medarbetare, den i förtid bortgångne docenten Hugo von Feilitzen.

I denna omgifning intar Carl Wahlund ett betydande och bemärkt rum. Han som de andra nyare svenske romanisterna är närmast en lärjunge af Gaston Paris, men ingen af de öfrige torde ha stått mästaren så nära som han. Paris hade tillägnat sig tyskarnes stränga vetenskaplighet, och ingen kan härutinnan öfverträffa hans svenske efterföljare. Allra påtagligast kommer kanske den moderna metoden till synes vid utgifvandet af forntexter, och häri stå Wahlunds editioner som mönster, hvilka ställa honom fullt i jämbredd med de förnämsta editorer i utlandet, en Wendelin Förster och andra och beredt honom ett grundfäst anseende inom fackkretsarna.

Hans två hufvudverk på detta område äro "Les Enfances Vivien" en gammalfransk s. k. chanson de geste, utgifven tillsammans med Feilitzen, samt de tre arbeten som hänföra sig till diktningen om Sankt Brendan, en irländsk munk, kring hvilkens namn småningom samlade sig ett från de mest olika håll härstammande legend- och sagostoff. Grundtemat är motivet om den västerut i hafvet belägna "Lycksalighetens ö" eller "Äppelön" Avalon. Det heterogena stoffet kristalliserade sig till ett slags äfventyrs- och reseroman på latin i slutet af 11 årh. hvilken är af det största litteratur- och kulturhistoriska intresse. Boken öfversattes till flera olika språk och torde ha medverkat till uppkomsten af de föreställningar och tankar som ledde till Amerikas upptäckt. Det är två af dessa öfversättningar, den gammalfranska och den provencalska, som Wahlund utgifvit med en flit och noggrannhet, hvilka söker sin like. Brytande med den föregående normaliseringsprincipen har han i stället tryckt de olika hufvudmanuskripten bredvid hvarandra.

Detta arbete torde han själf betrakta som sitt förnämsta verk, ehuru "Les Enfances Vivien" alltjämt anses behålla sin plats på höjden af modern vetenskaplighet. Bland hans öfriga talrika skrifter nämna vi "La belle Dame sans Mercy", en dikt af en af Wahlund upptäckt fransk renässansskaldinna, Anne Malet de Graville, det lilla praktverket "Sagan om rosen" öfversatt i originalets versmått och illustrerad af Carl Larsson, "Den heliga Birgitta tillskrifna 15 böner" efter ett unikt manuskript i Nationalbiblioteket i Paris, vidare bibliografier om de gammalfranska s. k. Strassburgerederna och kataloger öfver sitt eget storartade gammalfranska och provencalska bibliotek. Detta donerade han, som bekant, härom året till universitetet jämte anslag till dess vidare förkofran.

De docentstipendier han innehafvade ha alltid oaf-

kortade kommit hans lärjungar eller snarare medstudierande tillgodo. Ty Carl Wahlund är framför allt kamraten. Det säges om honom att han delar sin tid mellan sina böcker och sina vänner, och han har endast vänner. Hans lyckliga ekonomiska ställning har satt honom i stånd att samla det förutnämnda omfattande biblioteket, som åtminstone för en del år sedan bl. a. ansågs innehålla hvarje rad som då fans tryckt af och visst äfven om medeltida fransk litteratur.

Carl Larsson har en gång i en illustrerad skildring af Wahlunds sammanträffande med Gänge-Rolf, byggd på för ändamålet särskildt upptäckta dokument, uppställt den djärfva tesen, att W. "af princip aldrig läser böcker af senare datum än 1200-talet". Uppgiften tarivar måhända metodisk kritik. Säkert är, att innehållet på professor Wahlunds bokhyllor var af minst lika sällsynta och utsökta årgångar som det i

hans vinkällare. Ty han är icke blott sina vänners vän utan också emellanåt deras gästgivare. Genom allt detta och genom sina förbindelser i utlandet, särskildt Paris, på hvars boulevarder han är lika hemmastad som i Bibliothèque Nationales salar och korridorer, har han blifvit en sammanhållande länk ej blott mellan nordens och söderns romanister, utan ock i alldeles speciell mening bland de förra, inbördes åtminstone inom Sverige, och vid deras studievistelser i den franska hufvudstaden har hans inflytelserika rekommendation varit många af dem till stor hjälp.

Slutligen kan nämnas att han varit president för Uppsalaafdelningen af Alliance Française sedan dess stiftande 1890, stiftat Nyfilologiska sällskapet i Stockholm och är riddare af Nordstjärnorden och franska hederslegionen.

C. J. Engström.

TUNNELRASET VID UDDEVALLA.

Den 12 jan. på e. m. inträffade en svår olycka i det s. k. Kåberget strax invid Uddevalla där f. n. en tunnel framspränges för Bohuslänska längdbanan. På bergets östra sida hade sprängningsarbetarne sprängt sig in cirka 80 meter, och vid tillfället befunno sig därinne omkring 15 arbetare.

Foto. Lundbäck, Uddevalla.

Kliché: Kon. A.-B. Bengt Sjöfversparre Sklm—Öbg

INGÅNGEN TILL TUNNELN fotograferad strax efter raset.

Intet skott hade lossats på omkring 2 fimmar. Plötsligt, utan att arbetarne hunno ana det, började hela stenmassor af sig själva rasa ur berget ned på arbetarne, som naturligtvis hals öfver hufvud rusade ut i det fria. Utkomna funno de emellertid att två af kamraterna blifvit efter. De syntes icke alls till inne i tunneln och då man ropade på dem, men ej erhöil svar, förstod man att en olycka träffat dem. Tre andra hade också skadats, men dem hade man lyckats föra undan, under det de två kvarlämnade, som man sedan erfor, blifvit begrafna under stenmassorna. Försök att intränga i tunneln för att rädda omöjliggjordes genom nya ras. Af de skadade har en arbetare sedan aflidit.

Anledningen till olyckan tillskrifves, att berget varit mycket löst samt att det funnits talrika sprickor, hvilka underlättat en förskjutning af stenmassorna. Rasets häftighet kan man göra sig en föreställning om genom uppgiften, att de båda kvarlämnade arbetarne begravts under en två meter hög stenmassa.

HEDERSGÅFVA.

En storartad födelsedagsgåfva, bestående af en fullständig bordsservis i silver (väg. 100 kilo.) öfverlämnades den 20 jan. till konsul N. Persson i Helsingborg, på hans 70-årsdag. (Se V. Portr.-Galleri). Gåfvan kom från 9 bolag.

De större pjäserna utgöras af tvenne af arkitekten Ferdinand Boberg komponerade jardiniärer, den ena föreställande "Land", den andra "Vatten" (se bilden nedan). Båda pjäserna äro besatta med ädla stenar och äkta pärlor och kompositionen är hållen i olika motiv såsom vägsvall och hafsväxter, ormbunksblad m. m. Dessa konstalster ha varit utställda vid den nyligen afslutade konstutställningen i Venedig.

En annan större pjäs föreställer "Luften", och ett par mindre pjäser "Elden".

Foto. HVAR 8 DAG.

Kliché: Bengt Sjöfversparre.

HVAR 8 DAGS fotograf i Sthlm.

Kliché: Bengt Sjöförsparre.

TAKIN, *Budorcas taxicolor*.

Bland de många vetenskapliga och allmännyttiga institutioner, som förmedla Stockholms ansedda ställning bland nutidens stora kulturcentra, intager Riksmuseum en mycket framskjuten plats. Sedan snart ett århundrade förenadt med Vetenskapsakademien och stående under dennas öfverinseende, har det haft lyckan att bland innehafvarne af intendentsbefattningarna på sina skilda afdelningar räkna några af våra förnämsta naturforskare, såsom Sven Lovén, C. J. Sundevall, A. E. Nordenskiöld m. fl., samt se samlingsarna under deras och deras efterträdares vård ökas så, att museet nu är ett af de förnämsta i Europa. Museets tid efter annan skeende utveckling och samlingsarnas tillväxt ha också som bekant under de sista decennierna gjort behovet af nya, tillräckligt rymliga och modernt inrättade museilokaler högst önskvärda, och man kan hoppas, att sådana inom en ej allt för aflägsen framtid skola uppstå vid Norra Brunnsviken, där Vetenskapsakademien med bifall af 1904 års riksdag i närheten af Bergianska trädgården förvärfvat tomplatser till nybyggnader för sina egna och Riksmuseets behof.

Realiserandet af akademiens byggnadsplaner torde emellertid dröja några år, och under väntetiden äro Riksmusei intendenten hänvisade att söka reda sig med det begränsade utrymme, som i de gamla och i flere hänseenden otidsenliga museilokalerna stå till deras förfogande. Om detta värfvs stora svårigheter kan man lätt öfvertyga sig å så godt som samtliga afdelningarna, men ingenstädes äro desamma så uppenbara som på vertebratafdelningen, hvars stora samlingar af skelett samt uppstoppade exemplar af däggdjur, fåglar, reptiler o. s. v. från alla världsdelarna kräfvat betydande utrymme och blott med stor svårighet lämna plats åt nya förvärf och accessioner. Den nuvarande intendenten, professor Einar Lönnberg, låter emellertid detta ogynnsamma förhållande icke inverka på sin nitiska och framsynta verksamhet för afdelningens utveckling och förkofran. Med full insikt om sin plikt att följa med det zoologiska forsknings-

samlarearbetet samt att låta dess frukter komma museet till godo, har han med vaken blick och stor påpasslighet vinnlagt sig om samlingsarnes fullständiga och förbättring, och fastän ännu ej två år förgått sedan han tillträdde sin befattning, ha vi redan haft glädjen se många vittnesbörd om denna hans förtjänstfulla verksamhet.

Bland nyheter af sällsynta eller eljest märkliga djurformer, som på prof. Lönnbergs initiativ förenats med museet, ha H. 8. D:s läsare redan gjort bekantskap med Okapi, det egendomliga giraff- och hjortliknande högdjuret från det västra Centralafrika, och här skola vi presentera några andra från vidt skilda trakter och af stort intresse.

Först må nämnas *Takin*, en i Mishmibergen, på gränsen mellan Assam och Tibet, lefvande gamsart, som visserligen varit känd, ehuru mycket ofullständigt, sedan 1840-talet, men ännu är en stor museisällsynthet. Det kraftigt byggda djuret, som i storlek närmar sig en mindre häst men har gröfre kropp och kortare ben, bebör nämligen om somrarna de täta och otillgängliga skogstrakterna i sydöstra Tibet, om vintrarna de höga fjälltrakterna, och är synnerligen svåråtkomligt. Det torde därför ej ännu blifvit fälldt af någon hvit jägare och har ej kunnat till sin anatomi undersökas af någon vetenskapsman, hvadan man blott känner det genom de kranier och hudar, som erhållits från Mishmifolket. Till följd häraf är man ej fullt säker på Takins ställning i det zoologiska systemet, och

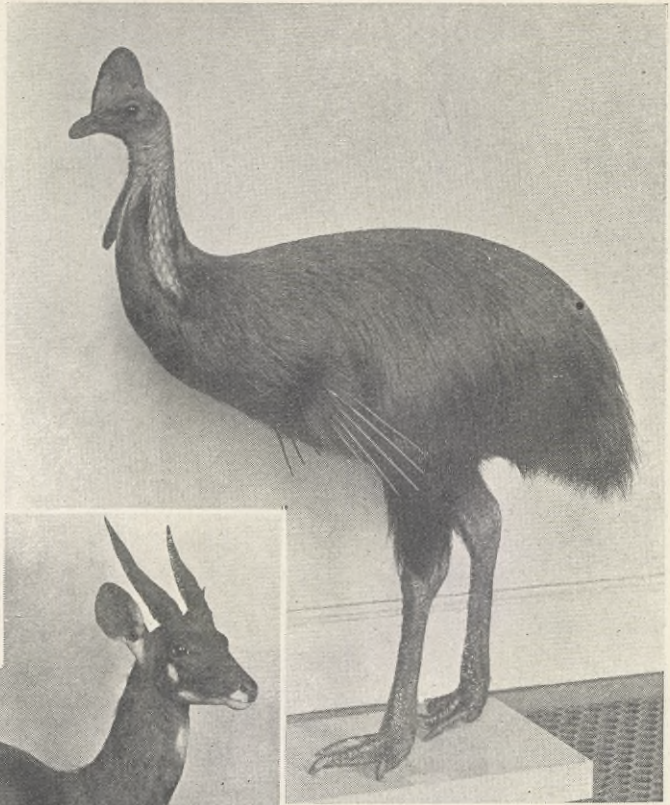
HVAR 8 DAGS fotograf i Sthlm.

Kliché: Bengt Sjöförsparre.

a. HALFAPA från Madagascar, *Indris euadatus*.
b. KATTEBJÖRNAR från Himalaya, *Ailurus fulgens*.

dess första vetenskapliga namn *Budorcas* (= oxantilop) *taxicolor*, gifvet af engelsmannen Hodgson, anger också denna oviss-het genom antydningar om djurets frändskap såväl med boskapsdjuren som med getter och antiloper. Enligt prof. Lönnberg hör Takin emellertid otvetydigt tillsammans med gemsen i Europa, goralerna i Asiens berg och den nordamerikanska "mountain-goat", men den skiljer sig från alla dessa genom flere karaktärer och särskildt genom formen på hornen, hvilka som ett diadem kröna pannan. Man känner ännu helt litet om Takins lefnadssätt, men särskildt torde den kraftfulle bocken efter utseendet att döma vara ett vildt och farligt djur att komma i delo med.

En varelse af vida älskvärdare utseende och säkerligen också mildare naturell är den lilla vackra antilop, som under namnet *Knutsoni* af prof. Lönnberg beskrifvits som ett nytt subspecies af *Tragelaphus scriptus*. Hans hemland är Kamerun, där han först upptäcktes af herr G. Knutson, den jämte G. Waldau bekante svenske kolonisten på Kamerunberget, och hans anspråk på att bilda en egen art eller varietet af västra Centralafrikas antiloper ha först blifvit tillgodosedda

TRETÅIG STRUTS från Aru-öarne, *Casuarius beccaru*.

HVAR 8 DAGS fotograf i Sthlm.

NY ANTILOP från Kamerun, *Tragelaphus Knutsoni*.

af prof. L., som vid granskning af några i museet sedan ett par decennier förvarade kamerunska antilopskinn fann att Knutsons antilop i åtskilliga hänseenden var olik den typiska *scriptus* och andra fränder. Det lilla vackra djuret gör med sina smäckra former och sin fina skrud i rödbrunt med små hvita fläckar och strimmor ett behagligt intryck, förträffligt uppstoppadt som det är af riksmusei erfarna och skicklige konservator hr A. Svensson.

Denne har äfven hedern af det naturtroga återgifvandet af de djur, som ses å våra öfriga bilder. Vi fästa oss först vid den vackra *Pauda*-gruppen, där vi se två exemplar, hane och hona, af den i bergstrakterna söder om Himalaya levande lilla kattbjörnen *Ailurus*, hvars inhemska namn är *Pauda* och som verkligen gör skäl för sitt latinska artnamn *fulgeus*. Hans täta och mjuka päls, som är mycket efter-sökt och högt skattad, är nämligen på ryggen och sidorna glänsande mörkbrun eller rödbrun med guldglans och på underkroppen och benen glänsande svart.

Till vänster om de små björnarna synes å vår bild en svart figur med lifligt spelande ögon och ej så litet mänskligt i utseendet i öfrigt. Man skulle nästan kunna tro att det är någon nära frände till våra utdöda antropoida förfäder, men *Indris euadatus* är blott en halfapa, hemma liksom de flesta af sin ätt på Madagaskar. Hon hör till detta zoologiska underlands många märkvärdigheter och intar nu en framskjuten plats bland museets lemurer.

Till sist ha vi en präktig kasuar, *Casuarius beccaru Sel.*, hvilken liksom sina släktingar af familjen *Casuaridæ* tillhör den australiska regionen, men ej som de närmaste fränderna är hemma på Ceram och Nya Guinea utan på Aru-öarna. Från denna intressanta ögrupp hade ödet någon gång fört honom till Köpenhamns zoologiska trädgård, och därifrån förmedlade döden hans förflyttning till Stockholm och nya anställning som en prydnad för riksmuseum.

Då dettas förvärf af samlingar från den Norden-skjöldska expeditionen till sydpolsregionerna, från konservator Sörlings färd till Syd-Georgien och från prof. Sjöstedts ännu pågående forskningsresa till Kilimansjaro hunnit ifrån undersöknings- och magasin-stadierna, torde vi få tillfälle fästa uppmärksamheten på åtskilliga nya och mycket intressanta djurformer till. Visst är, att man både af dem, som redan finnas att beskåda, och af dem, som väntas, kan draga den slutsatsen, att prof. Lönnberg redan nu med fram-synthet rustar sig att möta de förändringar och kraf, som skola möta, när museets flyttning till nya lokaler står på dagordningen.

NY FÖRELÄSNINGSVERKSAMHET I SVERIGE.

Från folkhögskolekurserna i Mora meddelas i dag en för H. S. D. tagen fotografi, å hvilken synes ej endast de flesta af de mer än 100 ordinarie kursdeltagarna utan äfven några af de ledande personerna. Denna nya gren af föreläsningsverksamheten i Sverige, om hvilken vi förut (VII:6) lämnat underrättelse, har redan hunnit väcka uppseende i vida kretsar och flere liknande företag äro beslutade å andra orter. Folkhögskolekurserna i Mora afslutades den 6 jan. efter en två månaders verksamhet. Kursernas ledare har varit rektor Uno Stadius.

Foto. Wiborgh, Mora.

DELTAGARE I FOLKHÖGSKOLEKURSERNA I MORA.

Klädde: Kon. r.-o. Bengt öfverparre Skim—Olg

Öfversta bilden är en förstoring af midtelpartiet å den nedanstående. Å den förra namnteckna vi från vänster: Riksdagsman *Norman*; fröken *B. Larsson*, väfskolans föreståndarinna; artisten *Anders Zorn* (i daladräkt); fru *Zorn*; Landshöfding *Holmqvist*; skalden *E. A. Karlfeldt* samt hrr *Joh. Mattson* och *E. Romson*, styrelseled. Bakom hrr Mattson står fru Mattson i genuin allmogedräkt sådan den bars i början af 1800-talet.

EN INTRESSANT JÄMFÖRELSE MELLAN ETT PAR FARTYGSMASKINER.

FÖR HVAR 8 DAG.

Mången af våra läsare, som sett en torpedbåt i full fart och därvid händelsevis fått höra, att detta lilla fartyg framdrefves af lika om icke ännu starkare maskiner än flertalet af de största ångare, torde hafva frågat sig själf, huru detta är möjligt, särskildt om han varit i tillfälle att beundra de jättelika dimensionerna hos en större oceanångares maskineri.

Bifogade fotografi framställer den oerhörda skillnaden i storlek hos tvänne lika kraftiga maskiner, den ena afsedd för en handelsångare den andra för en torpedbåt.

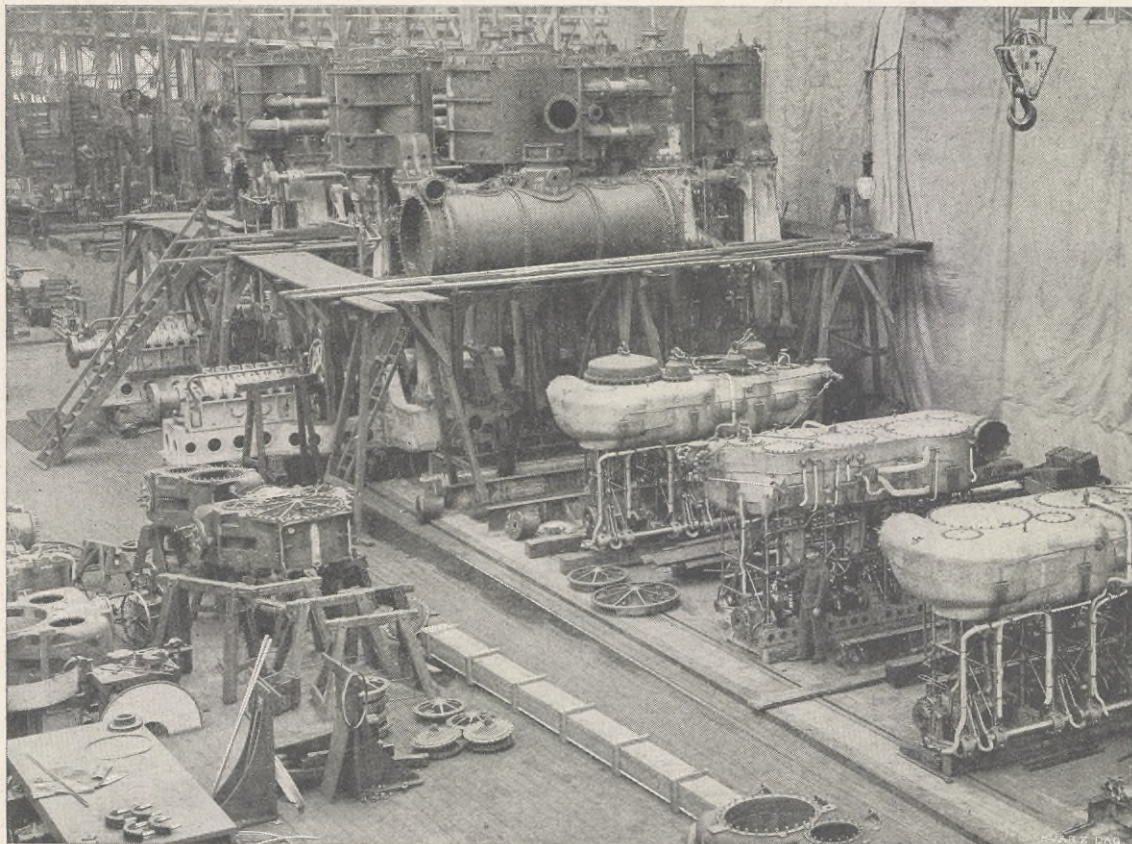
Fotografien återgifver det inre af en maskinhall

den andra sidan 16,400 kg. till hvilkas transporterande 4 vagnars lastningsmöjlighet icke behöfver utnyttjas.

Ännu tydligare träder denna viktskillnad i dagen, om man jämför vikterna per frambringad hästkraft. Per hästkraft har å ena sidan fordrats 70 kg. och å den andra endast 5.4 kg.

En sådan viktbesparing kan naturligtvis möjliggöras endast genom användande af det yppersta material och särskildt beredt specialstål måste vid torpedmaskinerna användas, därvid de stora maskinerna exempelvis Siemens — Martinstål kunna brukas.

Den som icke är fackman, skall sannolikt, trots

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-B., Bengt Silfverparre Stålm.—Gbg.

vid Fried. Krupps Germaniavarf i Kiel, där samtidigt dessa maskiner varit under arbete.

I bakgrunden på fotografien ser man de väldiga maskinerna till den nyligen af stapeln lupna Hamburg — Amerika-liniens passagerare- och fraktångare Kronprinzessin Cicile (14,500 ton) och där framför tre lika kraftiga maskiner afsedda för torpedbåtar. Såväl handelsångaren som torpedbåtarna äro byggda för 2 skruvar och hvardera två maskiner, hvar och en lämnande 3,000 indicerade hästkrafter. Kronprinzessin Ciciles maskiner äro 7.01 m. höga och kräfva ett utrymme af 4.1 × 9.4 m. under det att motsvarande mått å torpedbåtarnes maskiner äro resp. 2.63 m. och 1.6 × 4.0 m.

Jämför man viktförhållandena har man å ena sidan 210,000 kg., som för transport kräfva 42 järnvägsvagnar om hvardera 5 tons lastningsförmåga, å

dessa meddelanden, fråga sig hur det är möjligt, att den lilla torpedbåtsmaskinen kan frambringa samma kraft, som den stora skeppsmaskinen, och, enär vi icke haiva för afsikt att ingå i tekniska detaljspörsmål, besvara vi denna fråga helt enkelt med, att den lilla maskinen dels arbetar vida hastigare än den stora, dels är byggd för högre ångtryck. Sålunda uppnås 3,000 indicerade hästkrafter vid hvardera af Kronprinzessin Ciciles maskiner med 80 hvarf, under det att torpedbåtarnes maskiner härtill kräfva 350 hvarf, vid ångtryck af resp. 15 och 17 atmosfärer.

*

För åskådighets skull bör man observera de tvénne personerna, hvaraf den ene står vid torpedbåtsmaskinerna och den andre vid de kolossala oceanångare-maskinerna.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfverparre Sklm—Gbg

STATSMINISTERN MEDDELAR ANDRA KAMMAREN UTNÄMNINGEN AF TALMÄN.

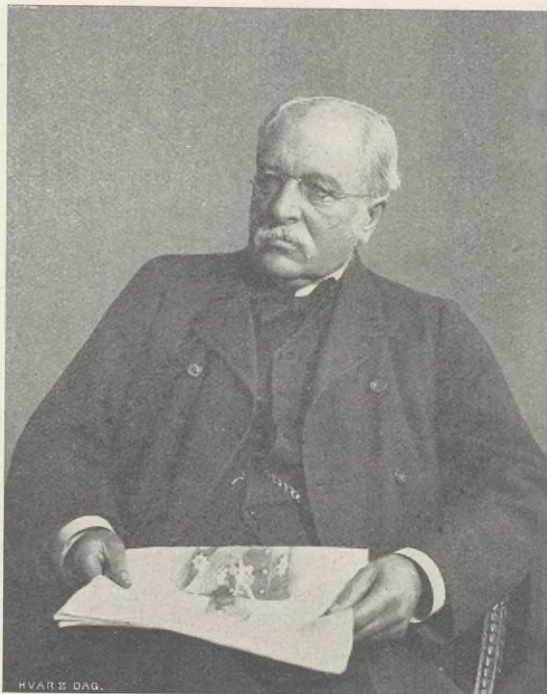
»CONNY».

75 år fyllde den 14 jan. f. teckningsläraren Johan Fredrik Konstantin (Conny) Burman i Stockholm, en af huvudstadens mest kända personer af den äldre generationen. Ty Conny, som han allmänt kallas, har icke blott ända till här om året undervisat tusentals ungdomar i olika skolor i Stockholm i teckning, han har också utgifvit läroböcker och andra skrifter i sitt ämne, publicerat många samlingar lustiga och oförargliga karrikatyror samt i forna dagar varit i sällsynt grad med i stockholmska sällskapslivet, där Connys musikaliska begåfning och älskvardhet gjort sig gällande. Conny Burman har också de två senare åren utgifvit två böcker med stockholmsminnen, hvari otaliga personer passera revy och en mängd karaktäristiska anekdoter anföras.

Student i Uppsala 51, aflade B. 53 kamalexamen och tjänstgjorde därefter vid flere af huvudstadens ämbetsverk, såsom i riksbanken 56—73 och vid riksdagens kansli 62—66 samt 76—94. Åren 60—68 studerade B. vid konstakademien. I midten af 1850-talet började han som lärare i sång och teckning vid Stockholms lyceum och blef sedermera teckningslärare vid några allmänna och enskilda skolor. Han har också verkat för en förbättrad ställning åt teckningslärare samt är upphovet till den sjukförsäkring för teckningslärare vid de allmänna läroverken, som konstituerades den 22 dec. 1900.

Conny är nog litet medtagen af åren. Själ påstår han, att det är slut med hans goda humör, men det märkes åtminstone icke, då man talar med honom. Och hans goda minne är fullkomligt i behåll. Han gläder sig förrästen åt lifvet — gläder sig åt alla de vackra ord af erkännande, som herrarne i Första kammaren härom året yttrade angående honom, då man

beviljade vännen Conny pension — gläder sig åt att fortfarande kunna rita och skriva stockholmsskizzer. — of.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

CONNY BURMAN.

Kliché: Bengt Sjöfverparre

DIVORNAS TOALETTBEKYMMER.

FRÅN H. 8. D:s KORRESPONDENT I PARIS.*

Efter fotograf.

Kliché: Bengt Silfverparre

M: LLE ANNA HELD, den världsbekanta chansontetsångerskan på den lilla profningsteaterscenen hos George Beer.

Ett nytt stycke på en stor scen är till och med här i millionstaden ett evenemang som sätter i rörelse stora skaror äfven utom den egentliga teatervärlden. Till generalrepetitionen samlas naturligtvis först och främst tidningars och tidskrifters recensenter. Dit kommer den gamle skalden-kritikern Catulle-Mendès, Léon Blum, Athis och hvad de heta, herrar kritici af guds nåde. Den stackars författaren har många domare. Så alla hans yrkesbröder eller snarare rivaler, som komma för att få glädja sig åt hans missgrepp eller speja efter någon fint att lära. Och till premiären stämmer ånyo den fina litterära världen möte, men nu är den förstärkt med den "fina världen", kort och godt le beau monde. Det är gräddan af allt hvad Frankrike kan bjuda af titlar och rikedom som fyller logernas fåtöljrader i Théâtre Français eller operan en premiärkväll. Ordensband och uniformer i mängd, men framförallt luxuösa kvinnotoiletter. De eleganta parisiskorna ha en alldeles särskild anledning att mangrannt infinna sig här. Teaterscenen är nämligen den förnämsta expositionen för de stora skådespelerskan är den enda mondän, som vågar hålla sig med en personlig smak i fråga om sin toalett, som våga bära det aldrig förr sedda; det är hon som "lancerar" hvarje nytt mod. Den strålande rampbelysningen bör ju låta hvarje detalj komma till sin fulla rätt och det intresse och den sympati, som en Sarah Bernadtt eller en Réjane ger åt sin hjältninns person, bör ju kunna väcka en viss förkärlek för just hennes yttre. Premiären är modekungens stora dag, den är för

honom värd hundra- eller snarare tusentals francs. Men då har han ock satt i rörelse ej blott sin egen energi och hela den stab af medhjälpare som jag redan förut haft tillfälle att presentera i H. 8. D. Äfven och kanske mest skådespelerskan har fått offra sig på det altare där modets låga brinner. Hon har haft ej blott att välja sina dräkter — ett stycke fordrar i regel fem och hon får ej komma med några gamla sådana — att vända och vrida på mannequiner, beräkna effekten i det eller det tragiska ögonblicket, diskutera siden, sammet, tyll och spetsar — hon måste äfven *profva*. Det är hennes stora martyrium, fem profningar; naturligtvis måste hon profva kl. fem, det är lika oundvikligt som det är omöjligt t. ex. att man skulle kunna gå på Salongen eller någon annan utställning annat än på fredag, den utvalda dagen, le jour select. Hon må nu spela hvarje kväll, ha en matiné torsdag och söndag, läsa in sin nya roll, repetera hvarje förmiddag, hon må vara aldrig så uttröttad och enerverad — profva måste hon. Inte en gång, tio kanske tjugu, ända till dess att maitre Paquin eller Dœuillel och hans profverskor ej kunna upptäcka det minsta lilla veck på hennes robe. Under det hon "inte vet hvad hon skall ta sig till", snäser hon af journalister och fotografer och blir ohöflig mot själva regissören af pur brådska, måste hon finna sig i att tåligt i timalt vrida och vända sig mellan trymäerna på modekungens särskildt för henne installerade scen. När så vår dífva, samvetsgrannt en månad eller ett par bortåt profvat privatim, kommer det viktiga ögonblick då hon får profva offentlig

Efter fotograf.

Kliché: Bengt Silfverparre.

M: LLE CÉCILE SOREL, Paris' vackraste skådespelerska.

* I årg. VII:11, meddelade vi en med stort intresse mottagen uppsats "Från modernas verkstad" till hvilken ovanstående är en fortsättning och avslutning. Båda äro hvar för sig fullt själfständiga och skall säkerligen äfven denna senare blifva välkommen, speciellt för våra läsarinor, ehuru vår manliga läsekrets torde finna den ledigt skrifna lilla uppsatsen nog så underhållande.

innan hon slutligen provar sin — verkan på publiken. Det finnes något som på teaterspråk heter skräddare-repetition och som närmast föregår generalrepetitionen. Denna dag tränges en speciell värld i logerna: Doucet, Paquin, Worth och allt hvad mästarne heta, mönstra en smula afundsamt eller öfverlägset chanserna för sina skapelser; profverskor och atelierförestånderskor speja med ängsliga eller segervissa ögon efter någon minimal brist att bättra på.

Det är kuriöst att iakttaga de olika stjärnornas attitude vis-à-vis sina toaletter. Sarah Bernardt hör till de dåliga kunderna. Hon vet sig tillräckligt fast i sadeln för att kunna låta sin ökända sparsamhet ta ut sin rätt och klär sig ganska modest. Modedrottningen bland skådespelerskorna är utan tvifvel madame Laparcerie-Richepin, maka åt dramatikern J. Richepin och för ögonblicket en af dragningskrafterna på Odéon-teatern. Hon är det både hvad kvalitet och kvantitet beträffar. Ett trettiotal nya toaletter för en turné på några månader är ju lite så illa. Och bara det att Cora Laparcerie bär dem garanterar deras elegans och dyrbarhet, garanterar dem hänförliga artiklar af modets krönikörer och — grand succès. Men så delar hon ock sin tid mellan teatern och Drécolls atelier. En minst lika bländande uppenbarelse som Cora Laparcerie är Cécile Sorel, hennes motsats genom den "vanvördnad" hon visar sin hofleveiantör. Hon är Paris vackraste skådespelerska, viss om att allt klär hennes frappanta skönhet och dessutom en praktisk kvinna. Hon har haft den goda idén att åt sin leverantör skänka en med geometrisk noggrannhet gjord — trädocka, som får bära all profningens tunga och hetta. Det är blott en eller ett par aprofningar som denna Théâtre Française nonchalanta stjärna nedlåter sig till.

Skådespelerskorna höra till skräddarens bästa kunder om man tänker på antalet och dyrbarheten af deras dräkter. Men de äro äfven de sämsta om man tänker på den direkta inkomst de gifva sina leveran-

Efter fotografi.

M:ILLE ROBINNE (vid Comédie Française) hos Béchoff-David.

törer — eller rättare sagt icke gifva. Den dräkt som af mondänen eller deminondänen skulle betalas med några tusen francs, lämnas åt den kända aktrisen för

Efter fotografi.

M:ME CORA LAPARCERIE-RICHEPIN hos Drécoll.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sthlm.—Olv.

en spottstyfver. På teaterprogrammet står alltid: "dräkterna från X", reklamen som på detta sätt göres får utfylla betalningssumman som annars troligtvis skulle sluka vederbörandes hela årsinkomst. Stundom betalar stjärnan ej en sou: hon låter fotografera sig i den ifrågavarande kostymen, skrifver några ord om sin belåtenhet med den och skräddaren får placera fotot eller autografen på omslaget till någon elegantare revy. Hvad en dylik liten favör anses vara värd framgår af följande lilla episod. En af de kvinnliga artisterna vid Odéon var för en tid sedan stämd inför

domstol med yrkande att hon måtte åläggas att till klaganden, en skräddare, utbetala den nätta summan af 12,000, säger tolf tusen francs såsom betalning för en sibelinkappa. Skådespelerskan bestred intet af klagandens påståenden: hon hade mottagit dräkten, priset var öfverenskommet till 12,000, pålsen var vac-ker och väl värd sitt pris, men... Hon ansåg sig ej skyldig en centime ty leverantören hade fått fotografera henne i dräkten och använde fotot efter godtfinnande. Domstolen gaf henne rätt...

Artur Sveale.

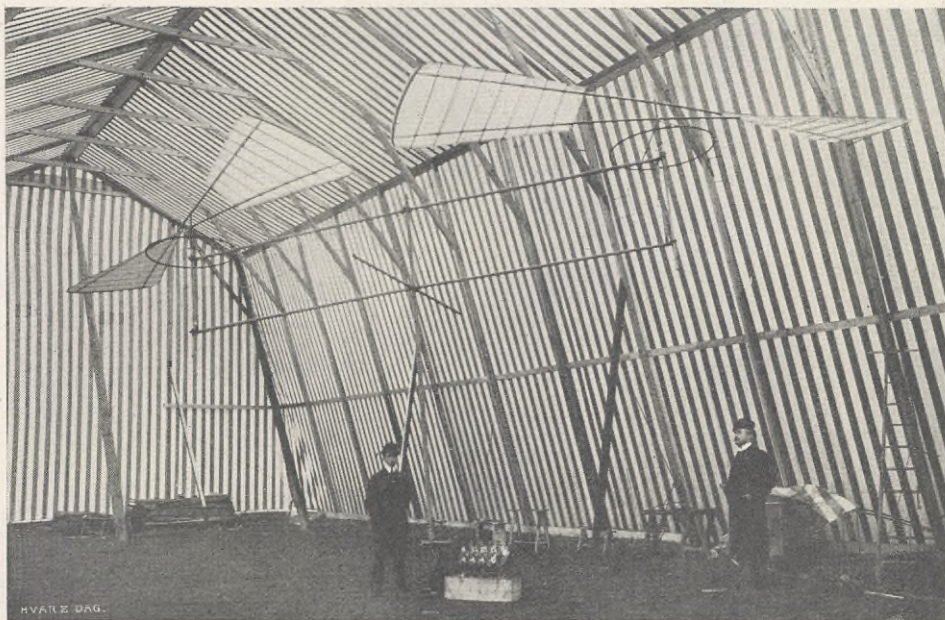
NORDPOLSFARARE?

FÖR HVAR 8 DAG.

De europeiska sensationsbladen som ju redan hunnit ganska långt i reklamförmåga ha måst erkänna sig vara bara fuskare på området. De ryktbara engelska "gömda skatterna", le Martins automobilkanottäflan öfver Medelhafvet, le Journals famösa kornräkning alla äro distancerade.

Chicagotidningen Record Herald utrustar en ballongexpedition till Nordpolen. Det är Andréas gamla plan om en öfverfart från Spetsbergen till

Nordamerikas kust som ånyo kommer till heders men det är ej såsom en lekboll för vind och väder mister Wellman, foretagets ledare, ämnar bege sig af mot okända trakter, utan som herre öfver sitt skepp i styrbar ballong! Till den ändan vände han sig till den europeiska ryktbarheten på flygkonstens område, monsieur Alberto de Santos-Dumont. Denne har hvarken svarat ja eller nej, har låtit beundra sig som nordpolsfarare och — passat på tillfället att lancera sin nya idé till styrbart luftskepp: helicoptären, hvaraf vi här äro i tillfälle att visa en bild. I ballongens ställe har här trädt en spännram af bambu på hvars öfersida två propellrar för ballongens höjning i luften ha sin plats. Maskinen framdrifves af en tredje propeller placerad i fören och styres af det naturligtvis akteröfver befintliga "rodret"; rörelsen åstadkomes genom en på undersidan anbragt liten motor. Hela apparaten är 12 meter lång, 6 meter hög och

Efter fotografi.

SANTOS-DUMONTS NYA, FÖRSTA FLYGMASKIN, "Helicoptere".

Utsikt: Bengt Sjögren.

väger cirka 100 kilo. Sitt uppslag till detta luftskepp som alltså är tyngre än luften har monsieur Santos fått från barnens leksaksfjärilar!

Men nordpolsfärden?! — Ja, den kommer med all säkerhet att äga rum utan Santos-Dumont. Man har litet svårt att tänka sig denne markisinnors och hertiginns gunstling ge sig ut bland köld och faror. Såvida han inte skulle vilja trotsa dem för att ännu en gång pröfva skyddskraften hos den amulett som skänkts honom af om jag ej missminner mig — grefvinnan de la Rochefoucauld och som hittills aldrig förfelat att bevara honom vid hans små luftpromenader rundt Eiffeltornet.

Slutet godt, allting godt. Wellman har fått sitt namn förknippadt med den redan kände Santos-Dumonts och denne har fått tillfälle att med nordpols-skimret sätta ännu en stråle i sin af världsmannamäsig-ighet och vetenskaperi hopsatta gloria.

DET HÄRJADE MOSKWA.

Efter fotografi.

EN TYPISK BILD FRÅN MOSKWA efter genomgången ödeläggelse tillfölje artilleribeskjutning.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Stlm.—Gbg

Efter fotografi.

EN OVÄLKOMMEN GÄST. Verkan af ett skott som träffat ett privathus i Pressnaya-kvarteret.

Kliché: Bengt Silfversparre.

FALLIÈRES,

Efter fotografi.

den som Franska Republikens blifvande president angifne presidenten för senaten gratuleras vid återval nyligen till denna senare post.

Kliché: Bengt Silfversparre.

De sutto framme vid fönstret, han, som var gäst, i en låg korgstol och hon helt rak med händerna i knät på andra sidan om det lilla bordet emellan dem. Från detta sände en cigarett, stödd mot askkoppens kant, upp en smal rökstrimma, hvars blågrå linie för ögonblicket icke böjdes af röstens vibration, utan blef som en symbol af den väntan och paus, som rådde i det ljusa, lugna rummet med dess prägel af på samma gång arbete, intressen och en ung kvinnas oberördhet.

Han stödde armbågarna mot korgstolen och öfver den bro, som bildades af hans händer, hvars finger-spetsar mötte hvarandra, såg han på henne.

Ändtligen svarade hon.

Lågmält, med en lätt rodnad öfver kinderna, sade hon allvarsamt:

— Om jag säger, att ert "anbud", som det heter, var en öfverraskning för mig, så kanske ni inte tror mig. Vi äro inte så snabba att dra slutsatser af en mans artighet mot oss, som männen i allmänhet vilja ta för gifvet. . . . Med ett svagt leende öfver sitt teoretiserande i ett ögonblick som detta fortfor hon:

— Men det är i alla så. Och jag ber er att inte . . . att inte tycka att jag är banal eller så ifall jag också säger, att jag inte känt en sådan respekt för någon som för er och en sådan trygghet. . . . ja, när jag nu tänker efter, är jag verkligen trygg tillsammans med er. Och det har gjort att jag tagit mig för att vara ute med er de gånger ni vet. . . . jag menar, att jag kunnat göra det, utan att tänka på att det sett ut som "flirt". Nu förstår jag, att man inte kan göra sådant, hur modärn och "frigjord" man än inbillar sig att man är, man blir alltid straffad. . . .

Han log, men på ett ömt sätt, som förvirrade henne och fick henne att tala fortare:

— Jo — men jag har ju rätt — nu måste det ju ta slut! Ser ni, jag kan inte — jag är så godt som förlovad, det är ett barndoms- eller ungdoms-tycke och — det kunde ni ju inte veta och jag är så ledsen att ha ställt till det så här. Men det var så roligt att vara med er — i alla fall så — så måste det vara slut nu och — och jag kan inte tänka mig att vara gift med er — och så är jag ju bunden, så godt som. . . .

Han svarade inte på en lång stund. Så reste han sig:

— Får jag be er om en sak?

Hans min kunde hon inte se, eller ville inte, ty hon hade en känsla af att han tog det hela mycket lugnt. Men hon svarade ja, och önskade i det samma med en skynt af otålighet att han skulle gå. Han tog upp sin näsduk ur fickan och strök sina mustascher, underifrån, först den ena och så den andra omsorgsfullt, som herrar brukar göra med servetten när de ätit soppa. Gesten retade henne, hon kände sig med ens säker och hennes otålighet växte. Han lade näsduken ifrån sig och tog upp cigarettens, som legat och rökt upp sig själf, slog af den långa askpelaren och sade hastigt:

— Får jag skicka ett bud hit i morgon och hämta ett slutligt svar? Ni behöfver inte tala mera med mig, låt mig bara få en skriven rad med budet. — Nej, neka mig inte detta, om ni svarar nej, så säg bara åt budet, att det inte är något svar alls — låt mig få göra så?

Hon svarade dröjande ja och följde honom ut i tamburen, genom salongen, där hennes far satt, lång och torr, och lade patience med en bestämd knäpp för hvar gång han lade ned ett kort. I hans afmätta besvarande af gästens bugning låg hela hans faderliga och gammalmansaktiga motvilja mot de modärna

förmåner, som hans vuxna dotter på sitt stillsamma sätt tillkämpat sig.

Tamburdörren smällde igen och Elna gick in till sig. Hon stökade litet med småsaker, såg sig tanklöst i spegeln för att konstatera hur hon sett ut till det yttre under detta det första frieri hon varit med om, och gick fram till bordet för att slå bort cigarettaskan.

Där låg hans näsduk.

Han hade tydligen glömt den kvar. Hon lyfte på den ett ögonblick, lade ned den igen, öppnade fönstret, slog ut askan i kakelugnen, tog fram ett handarbete, stängde fönstret och slog sig till ro.

Men medan hon satt och sydde kom hon att undra, om näsduken var parfymrad. Det var som en svag doft. . . . Och nu höll hon den i handen. Jo, litet parfym var det allt och en aning af tobak, naturligtvis. Det var en stor näsduk, helt hvit, af fint linne med ett diskret, hvitt monogram i ena hörnet.

Hon kände att hon rodnade som inför något otillåtet och lät näsduken falla ned i knät, och på samma gång mindes hon hur han en gång talat om just detta, att hon hade så lätt att skifta färg. Han tyckte om det, hade han sagt, det var som om man såg hennes tankar under det jämna hårfallet — — —

En näsduk, det var då väl det mest prosaiska man kunde tänka sig, det kunde ju inte vara farligt. . . . Hon lade undan sitt arbete och satte sig att vika ihop den hvita, fina fyrkanten.

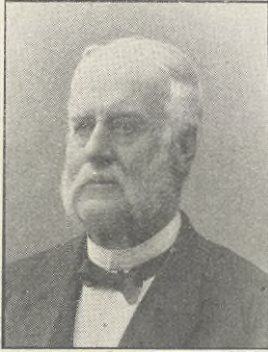
Och för hennes inre syn steg bilden upp af hans händer. Ja, visst, dem hade hon alltid tyckt om, fastän hon inte gjort det klart för sig, de voro varma till och med när det var kallt ute — åh, en gång, när hon frusit så, att till och med hennes läppar voro styfva af köld, då hade han i porten, när de skulle skiljas efter förmiddagens promenad, tagit en af hennes iskalla händer mellan sina varma. Att han kunde hry sig om henne den gången, när hon varit så frusen och ful. Och hans naglar voro alltid blanka, var det af naturen eller polerade han dem? Erik hade minsann den vanan att bita på naglarna — det hade hon alldeles glömt, det var en otäck vana, nästan som en last. . . .

Åter steg bilden af den andres händer upp för henne. Hon mindes nu, hur det retat henne att han stött och handterat näsduken, innan han talade och hon såg för sig händerna just då. De voro icke tunna och smala som hennes fars, nej, men hvita. Och de hade en viss antydning om kraft, som något skrämde henne. Han kanske var häftig. . . . Hvem han var, visste hon ju förresten knappast. Men hon hade ju sagt att hon var trygg med honom. Och nu hade han med ens kommit henne så nära, hon kunde inte undfly honom och på samma gång började en längtan röra sig i hennes inre att få ge sig hän åt hans beskydd och hans ömhet, som dock ännu både drog och skrämde henne.

Skymningen hade fallit på där hon satt orörlig med hans näsduk i sina händer. Då jungfrun bad fröken komma ut och äta, frös hon litet, som om hon sofvit, men när hon kom ut i det skarpa lampskenet frågade fadern hvarför hon hade så hög färg.

Kvällsmåltiden gick långsamt som vanligt. När det väl var öfver och Elna sett fadern lägga ännu en patience gick hon in till sig och klädde hastigt af sig. Hon läste en stund men släckte snart lampan.

Rummet låg försänkt i mörker och tystnad. Men nu smög sig en hvit skepnad ur sängen. Elna snapade åt sig näsduken på sin hvita byrå och med den tryckt mot sina brännande kinder somnade hon sent omsider.

J. A. STÅLHAMMAR.

95 år fyllde den 10 jan. majoren Jon Adam Stålhammar. Fanj. vid Smål. husarreg. v. 5 års ålder, kapt. 51 maj. 65, afsked s. å. 66—72 led. riksd. F. K., 65—95 distr.-dir. i Smål.-m. fl. prov. hyp.-för. led. af landst. ordf. i kommunalst. ordf. i revisionen af Smäländs Ensk. Bank. Synnerligen intr. kommunalman.

N. PERSSON.

70 år fyllde den 21 jan. konsulin Nils Persson i Helsingborg. H. S. D. har fört i ärg. III: 28 återgiftvit helsidesporträtt jämte biografi.

L. W. STJERNSTEDT.

65 år fyllde d. 9 jan. kab-kammarh. gen-löjtn. fril. Leonard Wilhelm Stjernstedt i Sthlm. Off.-ex. 59, u.-löjtn. s. å., gen.-stabsofficer 67; stud. 70—72 i Ryssl. Adj. hos konungen 72, öfv. f. Uppl. reg. o. öfveradj. hos konungen 88; tjänstgj. kab-kammarh. s. å. gen.-major 97; chef för 5:e Arméförd. 99, gen.-löjtn. 05.

A. MUNTHE.

Kommand-kapten Arnold Munthe fyllde d. 10 jan. 50 år. Sjökad. 70, und.-löjtn. 76, kapt. 88, kom.-kapt. 97, Var 84—87 i fransk örlogstjänst. M. har i tal o. skrift verkat för att sprida upplysn. om flottans betydelse för Sveriges försvar. Är förf. till den under utgivning varande serien "Svenska sjönjältar".

J. A. NYGREN J:R.

En af Karlstads mera bemärkte män, handlanden J. A. Nygren jr fyllde den 1 jan. 65 år. F. d. led. af stadsfullmäktige, drätselkammare, gasverksstyrelse, har N. härtutöfver innehafit ett flertal kommunala uppdrag.

P. A. ROSENGREN.

Kyrkoherden Petrus Albert Rosengren fyllde den 4 jan. 60 år. Stud.-ex. 67, prästv. 74, kyrkoh. i Nysätra—Österunda 93, i Edebo sedan 01. Ordf. i komm.-stämman o. brandstodskomm. i Hanebo 83—85, i Hudiksvall, led i kyrko- o. skolr., fattigv.-styr. 87-92, revisor af stadens räkensk. 89—92, stadsfullm. 90—92.

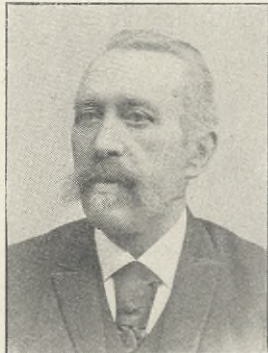
F. BUNTH.

Stadsläkaren i Norrköping, med. lic. Fredrik Bunth fyllde den 10 jan. 60 år. Sedan 90 stadsläkare därstädes.

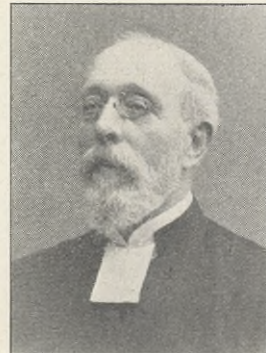
A. W. HACKLIN.

Rektorn, fil. dr. Anton Walfrid Hacklin i Norrköping fyllde d. 3 jan. 45 år. Stud.-ex. 80, fil. dr. 87 teol. kand. 90 lektor 91, rektor 98. Led. af skolrådet i Norrköping sedan 98, af stadsfullm. sedan 04, af styr. för Gustavianska barnh. sedan 05. Orator vid prästmötet i Linköping 02.

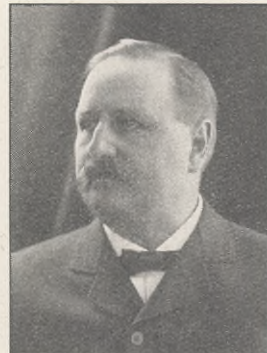
O. LUNDBERG.

60 år fyllde den 4 jan. apotekaren Oscar Lundberg i Borlänge. Apotekare i Sotholm 82, i Norberg 86, i Borlänge sedan 1900.

L. NILSSON.

Kyrkoherden Lars Nilsson fyllde den 8 jan. 60 år. Stud.-ex. 67, fil. dr. 79, seminarieadj. i Linköping 75, la-sarettspredikant därstädes 78, teol. lektor i Nyköping 80, fängelsepredikant därst. 84, kyrkoherde i Herslöf och Säby 94. Sekreterare i Södermanlands skytteförening 85.

M. J. SALIN.

Den 5 jan. fyllde professor Mauritz Johan Salin i Stockholm, 55 år. Stud.-ex. 68, med. lic. 76, e. o. professor i obstetrik och gynekologi vid Karolinska institutet 88.

M. BERGENGREN.

50 år fyllde den 16 jan. en af Göteborgs mest bemärkte praktiserande läkare, med. lic. Manne Bergengren. Anlitad för mera betydande kommunala uppdrag är B. bl. a. led. af stadsfullmäktige, ordf. i styr. för Renströmska badanstalten.

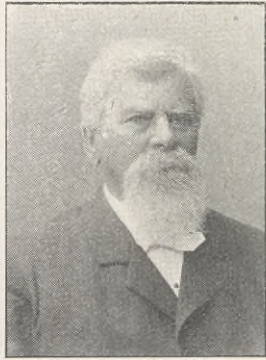

PORTRÄTTGALLERI

J. SANDSTRÖM. †

Prosten och kyrkoherden Johan Sandström afled i Slätthög den 23 dec. 87 år gammal. Stud.-ex. 39, prästvigd 43, kyrkoherde i Karlstorp 76, i Slätthög 84, kontraktspastor i Albo kontrakt, ordf. i Villstads fattigvårdsstyrelse 48—55, i Karlstors kommunalstämma 79—82.

J. E. HAGSTRÖM. †

Skeppsredaren, sjökaptanen Johan Erik Hagström i Oskarshamn, afled den 6 jan. 84 år gammal. Mångårig ångf.-befälhavare, grundlade H. 60 rederiäffär i Oskarshamn. Under sin krafts dagar mångbetrodd kommunalman, led. af stadsfullm. sjömanshus- o. hamndir., sjöfartsnämnden, kyrkorådet m. m.

J. NORDIN. †

Den 30 dec. afled i Hamnerdal i Jämtland f. d. riksdagsmannen och folkskolläraren Johan Nordin. Född 37, folkskoll. i Hamnerdal 61—92. Led. af Riksdagens Andra kammare för Jämtlands norra domsaga 91—02. Ordf. i Hamnerdals fattigvårdsstyrelse 66—67.

G. A. SETTERQUIST. †

Innehafvaren af orgelbyggarefirman E. A. Setterquist & Son i Örebro, direktör Gustaf Adolf Setterquist, afled den 3 jan. 63 år gammal. Orgelbyggerex. vid Musikaliska akademien 82, associé af Musikaliska akademien 97.

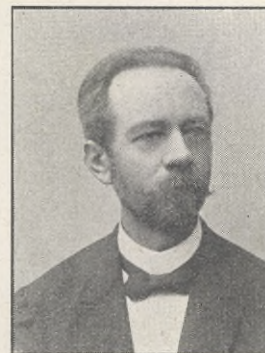
P. C. FRIES. †

Den 21 dec. afled öfversten i gen.-st. res. Patrik Constantin Fries, f. 26. Und.-löjtn. v. Svea art.-reg. 45, major o. generalst.-off. 73, öfverste vid gen.-st. 82, afsk. 84. 56—73 lär vid h. art.-lärov. å Marieberg, 58—70 art.-stabsoff., 73—84, afd.-chef v. gen.-st. milit.-stat. afd. Sekr. i krigsvet.-akad. o. utg. af dess tidskrift m. m.

O. H. K. HAHR. †

Den 1 jan. afled i Holmeja direktören Otto Henrik Kristoffer Hahr, född 35. Under 22 år ägare af Karpalunds egendom, led. af Kristianstads läns hush.-sällskaps utskott. kommunalordf. m. m. H. har gjort uppfinningar på fiskeriområdet för hvilka han tilldelats guld- och silfvermedaljer.

G. W. GRANBOM. †

Den 31 dec. afled i Trälleborg, tullförvaltaren Gustaf Waldemar Granbom 57 år gammal. Sedan 1900 förvaltare i Trälleborg, innehade G. därstädes ett flertal förtroendeuppdrag, bl. a. ledamot af stadsfullmäktige.

W. BJÖRKLUND. †

Den 6 jan. afled i Göteborg ingenjör Wilhelm Björklund. Född 62, sedan 93 föreståndare för A.-B. J. A. Pripp & Sons Mineralvalvfabrik Kristall. Framstående kemist och zymotekniker.

O. F. TAUBE. †

Den 11 jan. afled i Stockholm, f. statsrådet, f. generallöjtnanten Otto Fredrik Taube, född 32. H. 8 D. har fört i årg. III:6 återgivnit helsidesbild med utförlig biografi af den synnerligen framstående militären.

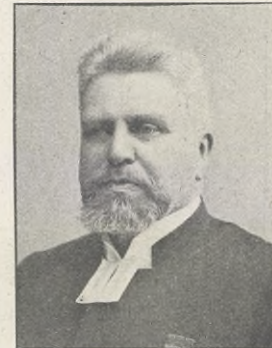
A. G. KJELLBERG. †

Den 11 jan. afled i Halmstad direktören för Skånes Ensk. Banks afdeln. kontor därst. Axel Gustaf Kjellberg. Född 33, stud.-ex. 55. Vid telegrafverket 57—65, bankdirektör i Halmstad sedan 96.

A. L. LUNDSTRÖM. †

E. o. prof. i växtbiologi vid Uppsala universitet, Axel Nicolans Lundström afled den 30 dec. 58 år gammal. Stud.-ex. 67, fil. dr. 75, doc. s. å. lektor 92, e. o. prof. 97. Utfört vidtomfattande växtbiologiska undersökningar. Företagit vetenskapliga resor i utlandet. Fr. tryck utg. vetensk. afhandlingar.

E. J. HOLMBERG. †

Den 11 jan. afled komm. i Storkyrkoförs. i Sthm, hofpred. teol. o. fil. dr. Ernst Johan Holmberg, 56 år gammal. Fil. dr. 75, teol. kand. 78, prästv. s. å. 74—76 lär. v. Johanhelms missionsinst., v. lektor vid Gbgslatinlärov. 76—77, lekt. i Örebro 78. Kyrkoh. i Tierp 83, komm. i Storkyrkof. 90, sedan 93 tjänstg. hofpr.

FRÅN SVENSKA SCENER.

„Den förtrollade katten“, Ivar Hallströms gamla sagoopera, uppförd å K. Teatern i Stockholm 1869 har åter gifvits på samma teater som barnföreställning och haft stor framgång. Fru Hellström som ett till katt förtrolladt människobarn fröken Katarina intog alla, den godmodige mjölnarens sonen Tristan i hr Malms person och hans enfaldige broder Babolin — hr Oscar — roade lika likades, och barnens fröjd öfver vandrande dekorationer och féer var, obeskrifligt stor.

*

En samling svenska folkdansare, unge män och kvinnor, som uppträdt på Skansen i Stockholm, afreste d. 15 jan. till Amerika, där en turné skall göras. Fryksdalspolskan och hallingen, oxdansen och skrålåten och andra gamla kända svenska danser komma sålunda att fröjda våra landsmän i Amerika, där de stora svenska föreningarne nu med längtan afbida svenskarnes ankomst.

Medlemmar i turnén äro: hrr Olof King, Ernst Svensson, Henrik Hedbom, Anders Lustig, Ernst Björklund och Herman Carlsson; damerna: Kerstin Andersson, Anna Wiklund, Karin Olsson, Anna Pettersson, Hanna Gran-

HVAR 2 DAG.

HVAR 8 DAGS fotograf i Sthlm.

Klubb: Bengt Sjöbergparre.

Herr Oscar

Fru Hellström

Herr Malm

I »DEN FÖRTROLLADE KATTEN» Å K. TEATERN.

berg och Maria Jacobsson samt spelmännen Märten Andersson och Måns Olsson.

berg och Maria Jacobsson samt spelmännen Märten Andersson och Måns Olsson.

SVENSK FOLKDANS TILL AMERIKA.

HVAR 2 DAG.

HVAR 8 DAGS fotograf i Sthlm.

SVENSKA FOLKDANSARE PÅ TURNÉ TILL AMERIKA.

Klubb: Bengt Sjöbergparre.